

Ritva Kosonen (toim.)

**ARVIINTIOHJEET KIELTENOPETUKSESSA
SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU**

Saimaan ammattikorkeakoulun julkaisu

Saimaa University of Applied Sciences Publications

Saimaan ammattikorkeakoulun julkaisu

Sarja A: Raportteja ja tutkimuksia 21

ISBN 978-952-5714-50-0 (PDF)

ISSN 1797-7266

Sisältö

1 Kieltenopetuksen arvioinnin lähtökohdat.....	3
2 Kielten kokeiden ja tenttien arviointi.....	5
2.1 Pistearviointi	6
2.2 Kriteeriarviointi taitotasolla B1, B2 ja C	7
2.2.1 Taitotaso B1	7
2.2.2 Taitotaso B2	13
2.2.3 Taitotaso C1-C2	16
3 Kielten opintojaksoarviointi	21
4 Pohdinta.....	24
Lähteet	26

Liitteet

Liite 1	Pistetaulukko
Liite 2	B1 Puhuminen
Liite 3	B1 Kirjoittaminen
Liite 4	B2 Puhuminen
Liite 5	B2 Kirjoittaminen
Liite 6	C Puhuminen
Liite 7	C Kirjoittaminen (Asiakirjat ja raportit)
Liite 8	C Kirjoittaminen (Kommentoiva referaatti)

1 Kieltenopetuksen arvioinnin lähtökohdat

Syy, miksi nämä arviointiohjeet on laadittu, on se, että kielten opettajat arvioivat kielitaitoa subjektiivisista lähtökohdista, vaikka pyrkivät luonnollisesti aina objektiivisuuteen. Arviointia on opittu käytännössä tekemällä, sillä arviointikoulutusta ei juuri ole opettajankoulutusvaiheessa ollut (Juurakko-Paavola 2005,11). Arviointiohjeet on tehty kaikkien kielikeskuksen opettajien yhteistyönä ja näin erilaiset aiemmin laaditut valtakunnalliset arviointikriteerit on saatu jalkautettua ja sisäistettyä tehokkaasti Saimaan ammattikorkeakoulun kieltenopettajien käyttöön. Arvioinnin vaikeuden takia yhteisten pelisääntöjen ja maamerkkien luominen tenttien ja koetehtävien laatimiseen ja opintojaksojen arviointiin on katsottu erittäin tärkeäksi. Ohjeiden olemassaolo ei vielääkään poista subjektiivisuutta arvioinnissa, mutta ohjeistuksella ja maamerkkien luomisella voidaan poistaa arvioinnin subjektiivisuudesta johtuvaa hajontaa. Arvioinnin on oltava yhtenäistä myös opiskelijoiden tasavertaisen kohtelun ja tulevien työnantajien palvelemisen näkökulmasta sekä myös siksi, että yhteisen ohjeistuksen olemassaolo helpottaa huomattavasti opettajan työtä.

Saimaan ammattikorkeakoulun kieliopiintojen yleisenä tavoitteena on valmistaa opiskelijoita työelämässä tarvittaviin suullisiin ja kirjallisiin vuorovaikutus- ja viestintätilanteisiin. Tavoitetaso Saimaan ammattikorkeakoulun kullekin kielelle opintojen päättyessä on määritelty työelämän vaatimusten ja opiskelijan tulevan ammatin mukaan julkaisussa Kielen ammatilliset käyttöalueet ja taitotasot opiskelija-arvioinnin pohjana. Koulutusohjelmaan kuuluvat kielten opintojaksot muodostavat kokonaisuuden, jonka suorittamisen jälkeen opiskelijan tulisi olla pätevä toimimaan kyseisellä kielellä kaikilla kuudella ammatillisilla kielenkäyttöalueilla. Näitä alueita ovat 1. sosiaalinen vuorovaikutus 2. asiakaspalvelu ja edustustehtävät 3. puhelin- ja neuvottelutilanteet 4. esitelmät ja konferenssit 5. koulutus ja ohjaus sekä 6. tiedonhankinta ja kirjoittaminen. (Kosonen 2010.)

Kielten opintojaksoarvioinnissa mitataan sitä, miten hyvin etukäteen asetetut tavoitteet on saavutettu vai onko niitä saavutettu ollenkaan. Tämän vuoksi kielten opiskelussa tavoitteiden on oltava selvillä sekä opiskelijalle että opettajalle heti opintojakson alkaessa.

Erityisalojen kielitaitoa kuvaava Douglasin malli, joka perustuu Bachmanin ja Palmerin näkemyksille kielenkäytöstä yleensä, on pohjana Saimaan ammattikorkeakoulun kieltenopetuksessa. Erityisalojen kielitaito sisältää sekä kielitiedon että strategisen kompetenssin. Kielitieto koostuu kieliopillisesta tiedosta, tekstuaalisesta tiedosta, funktionaalisesta tiedosta ja sosiolingvivistisesta tiedosta. Kielitietoon sisältyvät myös oman alan sisältö- ja taustatiedot. Kielitieto ja alakohtainen taustatieto ovat vuorovaikutuksessa keskenään strategisen kompetenssin välityksellä. Strateginen kompetenssi koostuu viestintätilanteen arviointiprosesseista, sen tavoitteiden asettamisesta, suunnittelusta ja prosessin toteuttamisen valvonnasta. Yksittäinen viestintäsuoritus on tulos kaikkien näiden osien moninaisesta vuorovaikutuksesta. (Douglas 2000.)

Lähtökohtaisesti kielitaidon arviointi on korkealaatuista, kun siihen sisältyvät seuraavat piirteet:

1. Validius, eli pätevyys mitata tarkoitettua asiaa.
2. Reliaabelius, eli kokeen laadinnan, toimeenpanon ja arvostelun virheettömyys ja yhteismitallisuus.
3. Autenttisuus, eli koetilanteiden vastaavuus tosielämän kielenkäyttötilanteiden kanssa.
4. Käytännöllisyys, eli koetilanteen toteutus niillä resursseilla, jotka sen toimeenpanoon on osoitettu.
5. Takaistusvaikutus, eli kokeen heijastuminen siihen valmistavaan opetukseen ja kokeen seuraukset tulevaan opiskeluun.

Kokeiden ja tenttien arvioinnissa käytetään pohjana eurooppalaisia taitotasoja A1-C2. Kokeen laadintavaiheessa koetehtävien vaikeustasoon kiinnitetään erityistä huomiota. Noin puolet tehtävistä tulisi olla opetuksessa käytetyllä taitotasolla ja 25 % tätä vaikeampia ja 25 % helpompia. Näin kokeen erottelukyky varmistuu. Koetehtävien laadinta tehdään keskeisiä asioita painottaen opintojakson tavoitteiden mukaisesti.

2 Kielten kokeiden ja tenttien arviointi

Tässä luvussa kuvataan, miten yksittäiset kielten kokeet arvioidaan. Näistä yksittäisistä kokeista yhdessä muiden tehtävien kanssa muodostuu myöhemmin koko opintojakson arvosana.

Kielten kokeet ja tentit arvioidaan analyttisesti tai holistisesti. Analyttistä pistearviointia käytetään lähinnä kielten perusopintojaksoilla, missä opiskelija ei vielä pysty tuottamaan kovin paljon suullista tai kirjallista kieltä itsenäisesti. Erilaisilla aukko-, monivalinta-, väittämä-, muunnos- ja avokysymyksillä voidaan näissä tilanteissa saada mitattua kielitaito. Ylimmillä taitotasolla pistearviointi soveltuu ymmärtämistaitojen mittaamiseen.

Holistista kriteeriarviointia käytetään, kun siihen on mahdollisuus, eli opintojaksoilla, joissa opiskelijan kielitaito on vähintään taitotasolla B1. Holistinen tapa on realistisempi vaihtoehto arvioida korkeakouluopiskelijan kielitaitoa, sillä se osoittaa miten opiskelija suoriutuu todellisen työelämän kielenkäyttötilanteissa (Elsinen & Juurakko 2006, 95).

Kirjalliset kokeet voivat olla holistisia tai analyttisiä. Jos ne ovat analyttisiä, hyväksymisraja on 50 % kokeen kokonaispistemäärästä. Hyväksymisrajaa ei muuteta ryhmän taitotason mukaan. Rajaa saa muuttaa vain, jos ennakkotestaamattomassa kokeessa on tapahtunut laadintavirhe. Suulliset kokeet arvioidaan holistisesti.

Kriteeriarvioinnissa voidaan käyttää autenttisia työtehtäviä simuloivia koetehtäviä ja niissä vaadittavaa kieltä juuri siinä muodossa, jossa se tulevassa työtehtävässä voisi esiintyä. Kun mitataan kuullun tai luetun ymmärtämistaitoja ja halutaan käyttää autenttisia tehtäviä, käytetään tiivistelmiä, avoimia kysymyksiä ja käännöstä koetehtävinä. Kun taas mitataan suullisia tai kirjallisia tuottamistaitoja autenttisilla tehtävillä, käytetään pari- ja ryhmäkeskusteluja, neuvottelutilanteita, toimenpidekeskusteluja, esityksiä, väittelyjä, haastatteluja, puhelinkeskusteluja, raportteja, selostuksia tapahtumista ja kokemuksista, matkakertomuksia, kannanottoja, mainoksia, valituksia, kuulutuksia, käyttöohjeita, ajo-ohjeita, tiivistelmiä, raportteja, sähköpostiviestejä, liikekirjeitä, sosiaalisia viestejä, kommentteja, kannanottoja ja niin edelleen.

Tuottamistaitoja mitattaessa on pidettävä lähtökohtana viestinnällistä kielitaitokäsitystä. Viestinnällisyyden tulee ilmetä kokeen tehtävänannossa niin, että siinä kerrotaan **kenelle** viesti osoitetaan ja **miksi** viestitään.

Sanaston ja rakenteiden hallinnan mittaamisessa produktiivinen aukko tehtävä, close-tehtävä ja muunnostehtävä ovat tehtävämuotoja, joita työelämässä ei tarvitse tehdä. Ne eivät ole siis autenttisia tehtäviä, ja niiden sijasta pidemmälle edenneillä opintojaksoilla sanastoa ja rakenteita voidaan arvioida yhtenä osana esimerkiksi oikeakielisyyden tai koheesion kriteeriä.

2.1 Pistearviointi

Pistearviointia käytetään yleisesti kuullun- ja luetunymmärtämisen testeissä sekä kokeissa ja tenteissä, joissa mitataan kirjallista kielitaitoa alimmilla kielen taitotasolla A1 - A2. Tällöin opiskelija ei pysty vielä tuottamaan kieltä itsenäisesti kovinkaan paljon eikä kriteeriarviointia, eli opiskelijan tuotoksen sanallista kuvaamista voidaan vielä luotettavasti tehdä. Peruskurssien kokeet arvioidaan pistearvioinnilla. Taitotasolla B1 voidaan jo käyttää sekä analyyttistä pistearviointia että holistista kriteeriarviointia. Analyyttisissä pistearviointikokeissa tehtävätyyppien on oltava monipuolisia ja pisteytyksen on tuettava kokeen validiutta.

Pistearvioinnissa Saimaan ammattikorkeakoulun kielikeskus käyttää 50 %:n taulukkoa. Kun opiskelija on saanut puolet kokeen kokonaispistemäärästä, hän saa hyväksytyn arvosanan kokeesta. Tietyn kokeen kaikki arvosanat 1 - 5 ovat saman suuruisia pistehajonnaltaan, esimerkiksi jos arvosanan 1 hajonta on 4 pistettä, on myös arvosanan 5 hajonta 4 pistettä. Opettaja voi halutessaan antaa kokeista ja tenteistä arvosanat joko tarkemmassa muodossa 3+ tai 3 ½ ja niin edelleen tai vain kokonaisarvosanamuodossa 3.

Liitteessä 1 on valmiina pistetaulukko kokeille ja tenteille, joiden kokonaispistemäärät ovat 20 - 150 pistettä. Kokeen tai tentin kokonaispistemäärä voi olla mikä vain, mutta arvosanat määräytyvät 50 % taulukon mukaisesti samansuuruisella pistehajonnalla.

2.2 Kriteeriarviointi taitotasolla B1, B2 ja C

Kriteeriarviointi on holistista arviointia. Se on tässä esitetty taitotasoin. Kriteerit on määritelty vain taitotasolle B1, B2 ja C1 - C2, koska alemmille taitotasolle ne eivät ole relevantteja. Kriteerit on laadittu niin, että niitä voidaan käyttää kaikenlaisissa produktiivisissa puhumisen ja kirjoittamisen työtilanteissa. Opettaja käy läpi arviointikriteerit opintojakson alussa, joten opiskelijat tietävät, millaisiin suorituksiin heidän tulisi tähdätä.

Holistisesti arvioidun kokeen tai tentin arvosana muodostuu viidestä elementistä. Opettaja arvioi jokaisen elementin arvosanoilla 0 - 5 ja laskee elementtien keskiarvon. Näin saadaan suoraan kokeen arvosana.

Seuraavissa luvuissa 2.2.1 – 2.2.3 esitetään kriteeriarviointi niin, että yleisen kuvauksen jälkeen käsitellään kunkin taitotason puhumisen arviointikriteerit ensin ja niiden jälkeen kirjoittamisen kriteerit. Kriteerit ovat tekstissä allekkain arvosanoittain, mutta liitteenä (liitteet 2, 3, 4, 5, 6, 7) on opettajan taulukko, jonka opettaja voi ottaa kokeeseen mukaan ja ympyröidä taulukosta kullekin opiskelijalle sopivan arvioinnin kaikista viidestä elementistä.

2.2.1 Taitotaso B1

Ruotsin kielen sekä saksan ja venäjän keskitason opintojaksojen opetus ja testaus tehdään taitotasolla B1. Tällä tasolla eurooppalaisen viitekehysten mukaan opiskelija jo osaa käyttää kieltä itsenäisesti, hän ymmärtää pääkohdat selkeistä yleiskielisistä viesteistä, joita esiintyy työssä, hän selviytyy useimmista tilanteista matkustaessaan, hän pystyy tuottamaan yksinkertaista, johdonmukaista tekstiä tutuista ja itseä kiinnostavista aiheista ja hän pystyy kuvaamaan kokemuksia ja tapahtumia, toiveita ja tavoitteita. Lisäksi hän pystyy myös perustelemaan ja selittämään lyhyesti mielipiteitään ja suunnitelmiaan. (Eurooppalainen viitekehys 2003.)

Puheen arviointi

B1-taitotasolla opiskelija puhuu melko virheettömästi tavallisissa ja tutuissa käytännön puhetilanteissa yksinkertaisin ilmauksin. Tarkat kuvaukset opiskelijan puhetaidosta tällä, kuten muillakin taitotasoilla, ovat julkaisussa Kielen ammatilliset käyttöalueet ja taitotasot opiskelija-arvioinnin pohjana.

B1- taitotason suullisissa kokeissa arvioidaan seuraavat viestinnällisyyden elementit:

- kielen ammatillisuus
- kielen johdonmukaisuus ja jäsentyneisyys
- kielen sidosteisuus
- vuorovaikutustaidot ja strategiset taidot
- oikeakielisyys.

Kielen ammatillisuudella ymmärretään tässä sanaston ja fraasien osuvuutta ja laajuutta ammatillisessa kontekstissa. Johdonmukaisuus ja jäsentyneisyys tarkoittaa rakenteellista loogisuutta ja sidosteisuus sujuvia siirtymiä lauseesta toiseen. Vuorovaikutus- ja strategiataidoilla ymmärretään toisten puhujien huomioonottamista ja omien kielivaikeuksien kiertämistä erilaisin menetelmin, esimerkiksi elekielellä, sanaselityksillä tai millä tahansa tavalla, jolla viesti voidaan saada kuulijalle perille. Kielen oikeellisuutta arvioitaessa huomioidaan kielen oikeat rakenteet.

Alla on lausein kuvattu, mitä esimerkiksi elementit kielen johdonmukaisuus ja jäsentyneisyys tarkoittavat eri arvosanoissa.

Puhuminen B1-tasolla

5: Puhuja onnistuu erinomaisesti

- Opiskelija osaa puhua keskeisimmistä oman alan aiheista erinomaisesti.
- Puhe on tavoitteellista ja erittäin johdonmukaisista, jäsentynyttä ja loogista.
- Siirtymät ovat sidosteisen sujuvia.
- Vuorovaikutus on erittäin taitavaa, nonverbaalinen viestintä tukee tehokkaasti puhetta.
- Kieli (puhe, ääntäminen ja intonaatio) on sujuvaa, selkeää ja normaalitempoista.

4: Puhuja onnistuu erittäin hyvin

- Opiskelija osaa puhua keskeisimmistä oman alansa aiheista erittäin hyvin.
- Puhe on loogista ja johdonmukaista.
- Puhe on sidosteista.
- Vuorovaikutus on taitavaa ja nonverbaalinen viestintä tukee puhetta.
- Kieli on pääosin sujuvaa ja selkeää.

3: Puhuja onnistuu hyvin

- Opiskelija osaa puhua keskeisimmistä oman alan aiheista hyvin.
- Puhetta on helppo seurata
- Puheen sidosteisuudessa on puutteita.
- Opiskelija saa kontaktin puhekumppaniinsa/kuulijoihin, ja hän osaa käyttää nonverbaalisen viestinnän keinoja.
- Kieli on pääosin selkeää, vaikka katkoja, epäröintiä ja ääntämisvirheitä saattaa esiintyä.

2: Puhuja suoriutuu tehtävästä kohtalaisesti

- Opiskelija osaa puhua keskeisimmistä oman alan aiheista kohtalaisesti.
- Puhetta ei ole aina helppo seurata.
- Sidosteisuudessa on huomattavia puutteita.
- Esitys on epävarmaa, vuorovaikutus on puutteellista.
- Kieli on melko hidasta, yksinkertaista ja epäröivää. Opiskelija pystyy välittämään viestin, vaikka virheet rakenteissa ja ääntämisessä haittaavat ymmärrettävyyttä.

1: Puhuja suoriutuu tehtävästä

- Opiskelija osaa puhua vain aivan keskeisimmistä oman alan aiheista tyydyttävästi.
- Jäsentely ja johdonmukaisuus puuttuvat ja puhetta on hankala seurata.
- Sidosteisuus puuttuu. Puhe muodostuu erillisistä lauseista tai sanoista.
- Vuorovaikutus puuttuu.
- Kieli on takeltelevaa, tauot ovat melko pitkiä ja ääntäminen häiritsee puheen ymmärrettävyyttä. Opiskelija käyttää perusrakenteita yksipuolisesti ja usein virheellisesti.

0: Puhuja ei suoriudu tehtävästä. Puhuja ei tee tehtävää.

Jokaisesta elementistä (kielen ammatillisuus, johdonmukaisuus, sidosteisuus jne.) opiskelija saa arvion 0 - 5. (Ks. liite 2). Liitteenä olevaa puheen arviointilomaketta on tarkoitus käyttää kaikenlaisissa puhetehtävissä. Puhetehtävät voidaan jakaa kolmeen ryhmään; vuoropuheluihin, yksinpuheluihin ja tilanteisiin reagoiteihin (Juurakko 2001, 94). Niiden keskiarvosta muodostuu kokeen arvosana. Kokeen arvosana muodostuu esimerkiksi niin, että opiskelijan puhe on ammatillisesti erittäin hyvää

(ammattillisuuselementti 4), tavoitteellista ja erittäin johdonmukaisista, jäsentynyttä ja loogista (johdonmukaisuuselementin arvosana 5), sidosteisuudessa on puutteita (sidosteisuuselementin arvosana 3), vuorovaikutus on taitavaa ja nonverbaalinen viestintä tukee puhetta (vuorovaikutuselementin arvosana 4) ja kieli on pääosin sujuvaa ja selkeää (oikeellisuuselementin arvosana 4). Kun elementtien arvionnit lasketaan yhteen kokeen arvosanaksi muodostuu 4.

Kirjoittamisen arviointi

B1-tasolla opiskelija pystyy kirjoittamaan hyvin lyhyitä raportteja, jotka noudattavat tavanomaisen selosteen rakennetta ja välittävät jokapäiväistä asiantietoa ja toteavat tekojen syyt (Eurooppalainen viitekehys 2003). Tarkat kuvaukset opiskelijan kirjoittamisen taidosta tällä, kuten muillakin taitotasolla, ovat julkaisussa Kielen ammatilliset käyttöalueet ja taitotasot opiskelija-arvioinnin pohjana.

Kun opiskelijat kirjoittavat koe- tai tenttitehtäviä B1-tasolla, tehtävät ovat usein erilaisia tiivistelmiä, referaatteja, sähköpostiviestejä tai muita viestejä omalta tutulta alalta. Tekstit eivät ole pitkiä. Opiskelijoiden kirjoittamasta tekstistään arvioidaan seuraavat viestinnälliset elementit:

- tehtävänantoon vastaaminen
- tekstirakenteen johdonmukaisuus ja jäsentely
- tekstin sidosteisuus
- tekstin tyyli
- oikeakielisyys.

Tehtävänantoon vastaaminen tarkoittaa, että opiskelija suorittaa sen ammatillisen tehtävän, mikä vaaditaan, eikä kirjoita viestiä asian vierestä. Tekstirakenteen johdonmukaisuus ja jäsentely tarkoittaa viestin järkevää rakennetta ja asioiden esittämisen loogista järjestystä. Sidosteisuudessa arvioidaan lauseiden sujuvaa liittämistä toisiinsa. Tyyli käsittää esimerkiksi formaalisen ja ei-formaalisen kirjoittamisen hallinnan ja oikeakielisyys kielen rakenteiden käyttötaidon.

5: Kirjoittaja onnistuu erinomaisesti

- Aiheen käsittely on taitavaa vastaten täysin tehtävänantoa keskeisimmissä ammatillisissa tilanteissa.
- Teksti on rakenteellisesti selkeää ja loogista.
- Siirtymät ovat sidosteisen sujuvia.
- Opiskelija osaa välittää viestin asiaankuuluvalla tyyllillä.
- Kieli on sujuvaa ja monipuolista. Rakenteet ovat vaihtelevia ja ammattisanasto on hallinnassa. Satunnaisia virheitä voi esiintyä joissakin rakenteissa ja ilmaisuissa.

4: Kirjoittaja onnistuu erittäin hyvin

- Aiheen käsittely on melko taitavaa ja se vastaa tehtävänantoa keskeisimmissä ammatillisissa tilanteissa.
- Teksti on rakenteellisesti selkeää ja loogista.
- Teksti on sidosteista.
- Tyyli on asiaankuuluvaa.
- Kieli on sujuvaa ja selkeää. Rakenteet ja perusammattisanasto ovat hallussa. Joitakin virheitä voi esiintyä.

3: Kirjoittaja onnistuu hyvin

- Aiheen käsittely on tavanomaista vastaten tehtävänantoon keskeisimmissä ammatillisissa tilanteissa.
- Teksti etenee kohtalaisen loogisesti.
- Sidosteisuudessa on puutteita.
- Pieniä tyylivirheitä voi esiintyä.
- Kieli on melko sujuvaa, selkeää ja melko virheetöntä. Perusrakenteet ja perusammattisanasto riittävät viestin välittämiseen melko tehokkaasti. Vaativimmissa rakenteissa ja ilmauksissa ilmenee virheitä.

2: Kirjoittaja suoriutuu tehtävästä kohtalaisesti

- Aiheen käsittely on melko yksipuolista ja vastaa puutteellisesti tehtävänantoon keskeisimmissä ammatillisissa tilanteissa.
- Teksti ei etene aivan loogisesti. Teksti sisältää joitakin vaikeasti ymmärrettäviä kohtia.
- Sidosteisuudessa on huomattavia puutteita.
- Teksti on osin tyylikonventioiden vastaista.
- Kieli on tyydyttävää. Se sisältää yksinkertaisia rakenteita ja perussanastoa ja niiden käytössä ilmenee virheitä.

1: Kirjoittaja suoriutuu tehtävästä

- Aihetta on käsitelty erittäin suppeasti ja yksipuolisesti ja/tai teksti on kirjoitettu osittain aiheen vierestä.
- Teksti ei etene loogisesti.
- Sidosteisuus puuttuu. Teksti muodostuu lähes irrallisista lauseista.
- Teksti on tyylikonventioiden vastaista.
- Kieli sisältää vain yksinkertaisia ilmaisuja ja niissäkin on melko paljon virheitä. Kieli on hajanaista ja kömpelöä.

0: Kirjoittaja ei suoriudu tehtävästä. Kirjoittaja ei tee tehtävää.

Taulukko opettajan tekemää B1- kirjoittamisen arviointia varten on tämän julkaisun liitteenä 3.

Yksittäisessä kirjallisessa kokeessa, erityisesti taitotasolla B1 ja B2, voi olla sekä pistearvioinnilla arvioitavia tehtäviä, että holistisesti arvioitavia kirjoittamisen tehtäviä. Tällaisissa tapauksissa holistiset tehtävät arvioidaan pistein niin, että opettaja kokeen laadintavaiheessa määrittelee kirjoitustehtävän pistemäärän, esimerkiksi 30 pistettä kokeen 80:stä maksimipisteistä. Sitten arvioidessaan tehtävää opettaja arvioi koetehtävän ensin holistisesti ja päättyy esimerkiksi holistiseen arvioon 4. Tähän jälkeen hän katsoo pistetaulukosta sopivan pistemäärän 24 ja 26 (ks. pistetaulukko, liite 1) väliltä riippuen tehtävän suorittamisen tasosta.

2.2.2 Taitotaso B2

Eurooppalaisen viitekehyksen mukaan taitotasolla B2 opiskelija ymmärtää pääajatuksen myös abstrakteja aiheita ja omaa erityisalaa käsittelevistä monitahoisista teksteistä. Viestiminen on sujuvaa ja spontaania eikä vaadi kummaltakaan osapuolelta ponnisteluja. Opiskelija pystyy tuottamaan selkeää, yksityiskohtaista ja analysoivaa tekstiä hyvinkin erilaisista aiheista.

Ammattikorkeakoulun kaikki englannin kielen opetus ja testaus tapahtuu taitotasolla B2, kuten myös venäjän kaikkein ylimpien opintojaksojen opetus ja testaus.

Puheen arviointi

B2-tasoinen puhuja ei enää juurikaan hae sanoja, vaan hänen sanastonsa laajuus riittää selkeisiin kuvauksiin, puhuja ei tee virheitä, jotka aiheuttavat väärinkäsityksiä tai hän ainakin pystyy korjaamaan useimmat virheensä. Tällä taitotasolla oleva voi joutua joskus etsimään lauserakenteita ja oikeita ilmauksia, mutta huomattavan pitkät tauot ovat harvinaisia. Edellisten lisäksi puhuja osaa ylläpitää keskustelua ja käyttää yleisimpiä sidoskeinoja.

B2-taitotason suullisissa kokeissa arvioidaan samat viestinnällisyyden elementit kuin taitotasolla B1, vaikka opiskelijan taidot ovatkin pidemmälle edistyneet ja yksityiskohtaisemmat kuin B1-taitotasolla. Arvioitavat elementit ovat:

- kielen ammatillisuus
- kielen johdonmukaisuus ja jäsenytyneisyys
- kielen sidosteisuus
- vuorovaikutus- ja strategiset taidot
- oikeakielisyys.

Samoin kuin alemmalla tasolla, arvosana muodostuu näiden viiden yllämainitun elementin keskiarvosta.

Puhuminen B2-tasolla

5: Puhuja onnistuu erinomaisesti

- Opiskelija osaa puhua moninaisista oman alan aiheista erinomaisesti.
- Puhe on tavoitteellista, erittäin johdonmukaista, osuvaa ja loogista.
- Siirtymät ovat erittäin sujuvia.
- Vuorovaikutus on erittäin taitavaa, nonverbaalinen viestintä tukee tehokkaasti puhetta.
- Kieli (puhe, ääntäminen ja intonaatio) on sujuvaa, selkeää, täsmällistä ja normaalitempoista.

4: Puhuja onnistuu erittäin hyvin

- Opiskelija osaa puhua moninaisista oman alan aiheista erittäin hyvin.
- Puhe on loogista ja johdonmukaista.
- Puhe on sidosteista.
- Vuorovaikutus on taitavaa ja nonverbaalinen viestintä tukee puhetta.
- Kieli on pääosin sujuvaa ja selkeää.

3: Puhuja onnistuu hyvin

- Opiskelija osaa puhua moninaisista oman alan aiheista hyvin.
- Puhetta on helppo seurata, vaikkei se ole aina johdonmukaista.
- Sidosteisuudessa on joitakin puutteita.
- Opiskelija saa kontaktin puhekuppaniinsa/kuulijoihin, ja hän osaa käyttää nonverbaalin viestinnän keinoja.
- Kieli on sujuvaa ja selkeää, vaikka katkoja, epäröintiä ja ääntämisvirheitä saattaa esiintyä.

2: Puhuja suoriutuu tehtävästä kohtalaisesti

- Opiskelija osaa puhua keskeisistä oman alan aiheista kohtalaisesti.
- Puhetta ei ole aina helppo seurata.
- Sidosteisuudessa on huomattavia puutteita.
- Esitys on epävarmaa ja vuorovaikutus on puutteellista.
- Kieli on melko hidasta, yksinkertaista ja epäröivää. Opiskelija pystyy välittämään viestin, vaikka virheet rakenteissa ja ääntämisessä haittaavat joskus ymmärrettävyyttä.

1: Puhuja suoriutuu tehtävästä

- Opiskelija osaa puhua keskeisistä oman alan aiheista tyydyttävästi.
- Puheen jäsentely ja johdonmukaisuus puuttuvat.
- Sidosteisuus puuttuu lähes täysin.
- Vuorovaikutus puuttuu lähes täysin.
- Kieli on melko takeltelevaa, tauot ovat melko pitkiä ja ääntäminen häiritsee joskus puheen ymmärrettävyyttä. Opiskelija käyttää perusrakenteita yksipuolisesti ja osin virheellisesti.

0: Puhuja ei suoriudu tehtävästä. Puhuja ei tee tehtävää.

Taulukko opettajan käyttöön B2-puheen arviointia varten on liitteessä 4.

Kirjoittamisen arviointi

B2-taitotasolla opiskelija osaa kirjoittaa selkeää, yksityiskohtaista tekstiä. Hän osaa laatia kirjoitelman ja raportin, jossa kehittelee argumentteja, esittää perusteluja ja vaihtoehtoja, sekä tehdä synteesejä eri lähteistä. Hän osaa kehittää jotain näkökantaa johdonmukaisesti ja arvioida erilaisia ratkaisuja.

B2-taitotason opiskelussa opiskelijat kirjoittavat koe- tai tenttitehtäviä, jotka simuloivat autenttisia työelämän tilanteita. Tällaisia ovat esimerkiksi erilaiset raportit, asiakirjat, tiivistelmät ja sähköpostiviestit. Tekstit ovat vaativampia ja pidempiä kuin taitotasolla B1, koska ne sisältävät enemmän yksityiskohtia ja tarkempaa selostamista.

Opiskelijoiden kirjoittamista teksteistä arvioidaan seuraavat viestinnälliset elementit:

- tehtävänantoon vastaaminen
- tekstirakenteen johdonmukaisuus ja jäsentely
- tekstin sidosteisuus
- tekstin tyyli
- oikeakielisyys.

Elementit ovat samat kuin taitotasolla B1. Seuraavaksi ne on esitetty koearvosanoittain, ja liitteestä 5 ne löytyvät muodossa, jota opettaja voi käyttää konkreettisesti arviointitilanteessa.

Kirjoittaminen B2-tasolla

5: Kirjoittaja onnistuu erinomaisesti

- Aiheen käsittely on monipuolista ja taitavaa vastaten täysin tehtävänantoa moninaisissa ammatillisissa tilanteissa.
- Teksti on rakenteellisesti hyvin selkeää, loogista ja monipuolista.
- Siirtymät ovat sidosteisen sujuvia.
- Opiskelija osaa välittää viestin luontevasti asiaankuuluvalla tyylillä.
- Kieli on erittäin sujuvaa ja monipuolista. Rakenteet ovat vaihtelevia ja ammattisanasto on laaja. Satunnaisia virheitä voi esiintyä vaativimmissa rakenteissa ja ilmaisuissa.

4: Kirjoittaja onnistuu erittäin hyvin

- Aiheen käsittely on melko monipuolista ja se vastaa tehtävänantoa moninaisissa ammatillisissa tilanteissa.
- Teksti on rakenteellisesti selkeää ja loogista.
- Teksti on sidosteista.
- Tyyli on asiaankuuluvaa.
- Kieli on sujuvaa ja selkeää. Rakenteet ja ammattisanasto ovat hallussa. Joitakin virheitä voi esiintyä.

3: Kirjoittaja onnistuu hyvin

- Aiheen käsittely on tavanomaista vastaten tehtävänantoon moninaisissa ammatillisissa tilanteissa.
- Teksti etenee kohtalaisen loogisesti.
- Sidosteisuudessa on pieniä puutteita.
- Pieniä tyylivirheitä voi esiintyä.
- Kieli on melko sujuvaa, selkeää ja melko virheetöntä. Rakenteet ja ammattisanasto riittävät viestin välittämiseen melko hyvin. Vaativimmissa rakenteissa ja ilmauksissa ilmenee virheitä.

2: Kirjoittaja suoriutuu tehtävästä kohtalaisesti

- Aiheen käsittely moninaisissa ammatillisissa tilanteissa on melko suppeaa ja yksipuolista. Teksti vastaa puutteellisesti tehtävänantoon.
- Teksti ei etene aivan loogisesti. Teksti sisältää joitakin vaikeasti ymmärrettäviä kohtia.
- Sidosteisuudessa on puutteita.
- Teksti ei täysin vastaa tyylikonventioita.
- Kieli on tyydyttävää. Se sisältää joitakin yksinkertaisia rakenteita ja perussanastoa ja niiden käytössä ilmenee jonkin verran virheitä.

1: Kirjoittaja suoriutuu tehtävästä

- Aihetta on käsitelty suppeasti ja yksipuolisesti. Tehtävänannon noudattamisessa on huomattavia puutteita.
- Teksti etenee usein epäloogisesti.
- Sidosteisuudessa on huomattavia puutteita.
- Teksti on osin tyylikonventioiden vastaista.
- Kieli sisältää melko paljon yksinkertaisia ilmaisuja, ja niissä on jonkin verran virheitä. Kieli on kömpelöä.

0: Kirjoittaja ei suoriudu tehtävästä. Kirjoittaja ei tee tehtävää.

2.2.3 Taitotasot C1-C2

C1 ja C2 ovat taitavan kielenkäyttäjän tasoja. Ajatuksia ilmaistaan spontaanisti, erittäin sujuvasti ja täsmällisesti. Opiskelija ymmärtää yleensä vaikeuksista kaikenlaista puhuttua ja kirjoitettua kieltä.

Taitotasolla C1 - C2 liikkuvat pääsääntöisesti äidinkielenään kyseistä kieltä puhuvat. Suomen kieli suomea puhuville on ainoa kieli, joka Saimaan ammattikorkeakoulussa opetetaan ja arvioidaan tällä taitotasolla, vaikka englanninkielisissä koulutusohjelmissä englanninkielen taito onkin joillakin opiskelijoilla samaa tasoa.

Puheen arviointi

Taitotasolla C1 ja C2 kielellinen ilmaisuväarsasto on hyvin laaja, kieliopin hallinta on yleensä virheetöntä ja puhe on vaivatonta ja luontevaa tilanteessa kuin tilanteessa.

C-tasolla puheen arvioitavat elementit ovat seuraavat:

- kielen ammatillisuus
- asian hallinta

- kielen jäsentely ja sidosteisuus
- vuorovaikutus- ja strategiset taidot
- oikeakielisyys.

Alla on koe- ja tenttiarvioinnissa käytettävät kriteerit arvosanoittain, ja liitteessä 6 ne on kuvattu taulukon muodossa.

Puhuminen C-tasolla

5: Puhuja onnistuu erinomaisesti

- Sisältö on valittu taitavasti sekä selkeän tavoitteellisesti (vaikuttaminen / tiedottaminen / viihdyttäminen) kuulijakunnan ja tilanteen mukaan.
- Asia hallitaan erinomaisesti.
- Jäsentely on erinomaisen loogista (alitus, käsittely, lopetus). Siirtymät ovat erittäin sujuvia.
- Esitys on ryhdikäs ja vakuuttava, vuorovaikutus on erittäin taitavaa ja spontaania, nonverbaalinen viestintä tukee tehokkaasti puhetta.
- Kieli on erittäin selkeää, kuuluvaa, vivahteikasta ja ilmeikästä.

4: Puhuja onnistuu erittäin hyvin

- Sisältö on valittu tilanteen, kuulijakunnan ja tavoitteen mukaan.
- Asia hallitaan erittäin hyvin.
- Jäsentely on looginen (alitus, käsittely, lopetus). Kokonaisuus on sidosteinen.
- Esitys on ryhdikäs ja vakuuttava, vuorovaikutus on taitavaa ja nonverbaalinen viestintä tukee puhetta.
- Kieli on selkeää, kuuluvaa ja ilmeikästä.

3: Puhuja onnistuu hyvin

- Sisältö on valittu tilanteen, kuulijakunnan ja tavoitteen kannalta, mutta kaikessa ei ole onnistuttu.
- Asia hallitaan hyvin.
- Jäsentely on johdonmukainen ja sitä on helppo seurata. Sidosteisuudessa on puutteita.
- Esitys on luonteva, puhuja saa kontaktin kuulijoihin ja puhuja osaa käyttää nonverbaalin viestinnän keinoja.
- Kieli on riittävän selkeää, kuuluvaa ja ilmeikästä.

2: Puhuja suoriutuu tehtävästä kohtalaisesti

- Sisältö on tilanteen, kuulijakunnan ja/tai tavoitteen kannalta yksipuolinen tai epäolennainen.
- Asia hallitaan kohtalaisesti.
- Jäsentely ei ole selkeä (esim. aloitus ja / tai lopetus puuttuu). Sidosteisuudessa on huomattavia puutteita.
- Esitys on jossakin määrin epävarma ja vuorovaikutus on puutteellista.
- Kieli on melko selkeää ja kuuluvaa.

1: Puhuja suoriutuu tehtävästä

- Sisällön suunnittelussa kuulijakuntaa, tilannetta eikä tavoitetta ole otettu huomioon.
- Asian hallinnassa on selvää haparointia.
- Jäsentely ja johdonmukaisuus ovat epäselviä. Sidosteisuus on häilyvää.
- Esitys on epävarma, vuorovaikutus puuttuu ja nonverbaalinen viestintä on ristiriidassa puheen kanssa.
- Kieli on epäselvää ja äänelliset tehokeinot puuttuvat (puhe on liian hiljaista/monotonista).

0: Puhuja ei suoriudu tehtävästä. Puhuja ei tee tehtävää.

Kirjoittamisen arviointi

C-tasoisesti kieltä käyttävä opiskelija pystyy tuottamaan monimutkaisia, selkeitä, sujuvia ja vaativia raportteja, artikkeleita ja asiakirjoja tehokkaan loogisesti.

C-taitotason opiskelussakin opiskelijat kirjoittavat koe- tai tenttitehtäviä, jotka simuloivat autenttisia työelämän tilanteita. He laativat esimerkiksi erilaisia raportteja, asiakirjoja, tiivistelmiä ja kommentoivia referaatteja. Tuotetut tekstit ovat vaativampia kuin taitotasolla B2, ja kielen oikeellisuuden samoin kuin tekstilajien ja tyylien hallinnan oletetaan olevan korkealla tasolla.

Opiskelijoiden kirjoittamista asiakirja- ja raporttiteksteistä arvioidaan seuraavat viestinnälliset elementit:

- tehtävänantoon vastaaminen
- tekstin ulkoasu
- tekstin jäsentely ja sidosteisuus
- tekstin tyyli
- oikeakielisyys

Elementit ovat samat kuin muillakin kirjoittamisen taitotasolla.

Kirjoittaminen C-tasolla, Asiakirjat ja raportit

5: Kirjoittaja onnistuu erinomaisesti

- Sisältö vastaa täysin tehtävänantoa ja kyseisen tekstilajin vaatimuksia.
- Ulkoasu on täysin standardin mukainen.
- Teksti on erinomaisesti jäsentynyt, sidosteista ja etenee loogisesti.
- Opiskelija osaa välittää viestin luontevasti asiaankuuluvalla tyyllillä.
- Kieli on erittäin sujuvaa, selkeää ja vakuuttavaa sekä virheetöntä.

4: Kirjoittaja onnistuu erittäin hyvin

- Sisältö vastaa hyvin tehtävänantoa ja kyseisen tekstilajin vaatimuksia.
- Ulkoasu on standardin mukainen.
- Teksti etenee loogisesti ja on sidosteista.
- Opiskelija osaa välittää viestin asiaankuuluvalla tyyllillä.
- Kieli on sujuvaa, selkeää ja lähes virheetöntä.

3: Kirjoittaja onnistuu hyvin

- Sisältö vastaa pääosin tehtävänantoa ja kyseisen tekstilajin vaatimuksia.
- Ulkoasu on pääsääntöisesti standardin mukainen.
- Teksti etenee kohtalaisen loogisesti ja sidosteisesti.
- Pieniä tyylivirheitä voi esiintyä.
- Kieli on melko sujuvaa ja selkeää sekä melko virheetöntä.

2: Kirjoittaja suoriutuu tehtävästä kohtalaisesti

- Sisältö vastaa osittain tehtävänantoa ja tekstilajin vaatimuksia.
- Ulkoasu on lähes standardin mukainen.
- Teksti ei etene aivan loogisesti eikä sidosteisesti.
- Teksti on osin tyylikonventioiden vastaista.
- Kieli on tyydyttävää ja se voi sisältää virheitä.

1: Kirjoittaja suoriutuu tehtävästä

- Sisältö vastaa suppeasti tehtävänantoa ja kyseisen tekstilajin vaatimuksia.
- Ulkoasu noudattelee osittain standardia.
- Teksti ei etene loogisesti ja lauseet ovat irrallisia.
- Teksti on monilta osin tyylikonventioiden vastaista.
- Kieli sisältää paljon virheitä.

0: Kirjoittaja ei suoriudu tehtävästä. Kirjoittaja ei tee tehtävää.

Kommentoivan referaatin arviointi ei noudata muun kirjoittamisen arviointia luonteensa vuoksi. Siihen on laadittu erilliset ohjeet, joita käytetään samoin kuin yllä esitettyjä ohjeita eli viisi elementtiä arvioidaan ja niiden keskiarvo on kokeen arvosana. Kommentoivan referaatin viisi arvioitavaa elementtiä ovat:

- tekstin sisältö
- tekstin rakenne
- referaatin suhde pohjatekstiin
- kommentointi
- oikeakielisuus.

Kirjoittaminen C-tasolla, Kommentoiva referaatti

5: Kirjoittaja onnistuu erinomaisesti

- Sisältö vastaa täysin otsikkoa; ydinasiat löydetty; ei asiavirheitä.
- Erittäin looginen jaksottelu; erittäin hyvä rakenne; pohjatekstin rakennetta on rikottu.
- Tekstit ”keskustelevat”, kieltä on muokattu taitavasti.
- Omat kommentit erottuvat selvästi referoidusta tekstistä.
- Teksti virheetöntä.

4: Kirjoittaja onnistuu erittäin hyvin

- Sisältö vastaa otsikkoa; löydetty ydinasiat; ei asiavirheitä.
- Looginen jaksottelu; hyvä rakenne; pohjatekstin rakennetta on rikottu.
- Tekstit ”keskustelevat”, kieltä on muokattu.
- Omat kommentit erottuvat selvästi referoidusta tekstistä.
- Teksti lähes virheetöntä.

3: Kirjoittaja onnistuu hyvin

- Sisältö vastaa otsikkoa; ydinasiat löydetty; pieniä asiavirheitä voi olla.
- Melko looginen jaksottelu; hyvä rakenne; teksti noudattelee kuitenkin pohjatekstin rakennetta.
- Tekstit pyritty saamaan ”keskustelevaan” muotoon, kieltä on pyritty muokkaamaan.
- Omat kommentit erottuvat.
- Tekstissä voi olla pieniä kielivirheitä.

2: Kirjoittaja suoriutuu tehtävästä kohtalaisesti

- Sisältö lähes vastaa otsikkoa, ydinasioista löydetty ainakin osa.
- Tekstissä on jonkinlainen rakenne ja jaksottelu.
- Tekstit eivät ”keskustele” paljoakaan, kieltä on pyritty vähän muokkaamaan.
- Oma kommentointi on vähäistä.
- Virheistä huolimatta teksti on ymmärrettävää.

1: Kirjoittaja suoriutuu tehtävästä

- Sisältö lähes vastaa otsikkoa, löydetty jokin ydinasia, jonka ympärille teksti on rakennettu.
- Tekstissä ei ole johdonmukaista rakennetta.
- Tekstit eivät ”keskustele”, kieltä ei ole juurikaan muokattu.
- Oma kommentointi on erittäin vähäistä.
- Tekstin voi ponnistellen ymmärtää.

0: Kirjoittaja ei suoriudu tehtävästä. Kirjoittaja ei tee tehtävää.

Kirjoittamisen C-tason holistisia kokeita ja tenttejä varten on laadittu liitteenä 7 ja liitteenä 8 olevat taulukot, joita opettaja voi käyttää koearviointinnsaan pohjana.

Edellä on esitetty, miten yksittäisiä kielten kokeita arvioidaan. Seuraavassa kappaleessa paneudutaan opintojaksoarviointiin ja katsotaan, millä periaatteilla kielten opettajat arvioivat opiskelijoiden 2 - 4 kuukauden pituista kielten opiskelua.

3 Kielten opintojaksoarviointi

Kielten opintojaksot ovat eriluonteisia. Niillä voidaan opiskella pelkkää kirjoittamisen ja lukemisen taitoa, pelkkää puhetaitoa ja kuuntelua tai kaikkia taitoja yhdessä. Opintojakson luonne ja tavoite määrittelevät käytetyt arviointimenetelmät. Arviointimenetelmiksi opettaja valikoi erilaisia kokeita ja tehtäviä, joilla hän voi mahdollisimman luotettavasti saada selville opiskelijan taitotason. Tämä taitotaso sisältää myös erilaiset pragmaattiset taidot ja vuorovaikutustaidot opintojakson tavoitteiden mukaisesti. Opintojaksoarviointi voi koostua esimerkiksi suullisista kokeista, kirjallisista kokeista, pisteytetyistä kokeista, aktiivisesta osallistumisesta lähiopetuksen puhetehtäviin, kotona tehdyistä kirjoitustehtävistä, esityksistä,

portfolioista, vertaisarviointilla suoritetuista tehtävistä ja/tai itsearviointitehtävistä. Tehtävävalikoiman on oltava monipuolinen, laaja ja kattava antaakseen luotettavaa tietoa opiskelijan kielitaidon tasosta.

Jokaisen Saimaan ammattikorkeakoulun kielten opintojakson tavoitetaivotaso ja minimitavoitetaso on määritelty. Minimitaitotason saavuttanut opiskelija saa opintojaksosta hyväksytyin arvosanan. Minimitaitotaso eri koulutusaloilla tai koulutusohjelmissa voi olla eri kunkin ammatin vaatimusten mukaisesti lukuun ottamatta ruotsin kieltä, jonka minimitaitotaso on valtakunnallisesti määritelty valtiohallinnon kielitutkinnon mukaan taitotasolle B1.1. Tämä taitotaso on määritelty yleisten kielitutkintojen vaatimusten kautta. Ihanteellisessa tapauksessa opintojakson tavoitetaivotaso ja minimitaitotaso ovat samat, mutta usein pidemmälle kieliopinnoissaan ehtineet opiskelijaryhmät ovat niin heterogeenisia, ettei tätä linjausta voida tehdä.

Aktiivinen ja taidokas osallistuminen työskentelyyn sekä vuorovaikutustaidot ovat osa kieli- ja viestintätaitoa. Vuorovaikutustaidot ja yhteistyökykyhän realisoituvat viestinnän kautta. Vaikka opintojaksojen arvioinnissa pääpaino on aina kielitaidolla ja sen tasolla, opintojaksojen tavoitteena on saavuttaa myös tiettyjä pragmaattisia taitoja, sellaisia kuten raporttien oikea muotoilu, liikekirjeen asettelu ja lähteiden merkitseminen. Nämä pragmaattiset taidot, kuten myös yllä kuvatut vuorovaikutustaidot, ovat osa viestintää ja ne arvioidaan opintojaksossa osana opiskelijan kirjallista ja/tai suullista kielitaitoa. Mutta pelkästä sosiaalisuudesta ja pragmaattisten taitojen osaamisesta ei luonnollisestikaan anneta hyväksytyä arvosanaa.

Tilannetta selventävät seuraavat kolme esimerkkiä. Saimaan ammattikorkeakoulun englanninkielisessä International Business -koulutusohjelmassa opiskelevien englannin opintojakso English Communication at Work (3 op) järjestetään niin, että tavoitetaivotaso on B2.2. Minimitaitotaso on B2.1. Opetus tapahtuu B2-tasolla, painottuen B2.2-taitoihin, ja joitakin C1-tason harjoituksia otetaan mukaan. Opintojakson arvosanaan sisältyy yksi suullinen ja yksi kirjallinen koe sekä jatkuva näyttö. Kielen taitotaso, vuorovaikutustaidot ja kielen pragmaattinen käyttö arvioidaan suullisessa ja kirjallisessa kokeessa. Jatkuva näyttö tarkoittaa aktiivista osallistumisesta työskentelyyn ja kiinnostuneisuutta oman kielitaidon kehittämiseen.

Jatkuvalla näytöllä opiskelija voi korottaa opintojakson kokonaisarvosanaa, eli suullisen ja kirjallisen kokeen keskiarvoa 1/3 arvosanan verran. Esimerkiksi kokeista saatava keskiarvo 3,5 korottuu 4:ksi, mutta kokeista saatava keskiarvo 3,4 ei vielä korotu. Mikäli opintojakso arvioitaisiin vain kokein, keskiarvo 3,8 korottuisi arvosanaksi 4. Jos opiskelija saavuttaa B2.2-taidot, eli opintojakson tavoitetaitotason erinomaisesti, hän saa arvosanan 5. Jos taas hänen taitonsa eivät ole opintojakson päättyessä B2.1-tasollakaan, eli opintojakson minimitaitotasolla, hän ei läpäise opintojaksoa.

Ruotsin opintojakso Svenska i arbetslivet (3 op) puolestaan opetetaan kaikilla koulutusaloilla taitotasolla B1.1 - B1.2. Opiskelija, joka ei saavuta taitotasoa B1.1, ei läpäise opintojaksoa. Arvioinnissa voidaan käyttää sekä holistista että analyyttistä menetelmää.

Vapaasti valittavat kielten alkeista alkavat opintojaksot opetetaan taitotasolla A1. Opintojaksot eivät ole aina ammatillisia, vaan ne yleensä alkavat yleiskielestä. Tavoitetaitotaso on A1, ja minimitaitotaso on sama. Arviointi 0 - 5 kuvaa osaamista A1-taitotason sisällä. Koe tai kokeet arvioidaan analyyttisesti pistearvioinnilla.

Kielten 3 op:n opintojaksolla on usein kaksi välikoetta. Jos opintojaksossa on kaksi välikoetta, opiskelijan tulee saada kummastakin vähintään arvosana 1. Jos ensimmäinen välikoe ei mene hyväksytysti läpi, opiskelija tekee toisen välikokeen yhteydessä uudelleen ensimmäisen välikokeenkin tehtäviä ja osoittaa näin hallitsevansa koko opiskellun alueen.

Hylättyä opintojaksoa saa tenttiä kaksi kertaa ensimmäisen suoritusyrityksen jälkeen yhden vuoden kuluessa opintojakson opetuksen päättymisestä, ja opiskelija saa kerran yrittää korottaa arvosanaansa.

Jos opiskelija palauttaa yksittäisen etätehtävän määräajan jälkeen tai jos hän palauttaa vilpillisesti tehdyn tehtävän, tehtävän arvosana on 0. Tämä lasketaan muiden tehtävien kanssa keskiarvoon.

Kielten opintojaksojen lähiopetustunneilla vaaditaan 75 %:n läsnäolo. Poissaolleele opiskelijalle ei anneta korvaavia tehtäviä, eli hän ei voi paikata poissaoloaan jälkikäteen. Yli 50 % lähitunneista pois ollut opiskelija joutuu suorittamaan

opintojakson uudelleen, kun taas 51 - 74 % läsnä olleen opiskelijan arvosanaa lasketaan yhdellä.

Opintojakson tai opintojaksoja voi myös suorittaa laatimalla AHOT-menettelyn mukaisen kieliportfolion tai osallistumalla opintojakson tenttiin. Aiemmin opitun tunnistamista ja tunnustamista haetaan sitä varten tehdyllä lomakkeella. Opiskelija voi tenttiä suoraan kielten opintojakson osallistumatta opetukseen vain mikäli hänen AHOT-hakemuksensa hyväksytään. Tämä tapahtuu, kun hänen pohjatietonsa ja taitonsa ovat erittäin hyvät ja kun hän itsenäisesti opiskelee uudet asiat.

Kun kaikki englannin, ruotsin ja suomen kielen opintojaksot on suoritettu, opiskelijan oletetaan saavuttaneen kyseisessä kielessä tavoitettaitason, jota häneltä vaaditaan oman ammattialan työtehtävissä. Kielten opintojen loppuksi opiskelija arvioi itse osaamisensa Kielen ammatilliset käyttöalueet ja opintojaksojen taitotasot -taulukon ja avoimien kysymysten avulla. Tämä voidaan toteuttaa oppiaineen viimeisen kokeen yhteydessä. Näin ammattikorkeakoulu saa tärkeää tietoa kieltenopetuksen laadun varmistamiseen ja parantamiseen, ja opiskelija analysoi omia tulevia haasteitaan kielen opiskelussa.

4 Pohdinta

Arvioinnin yhtenäistäminen ei onnistu pelkästään aiempien projektien tuloksia tutkimalla tai edes nyt tehtyjen yhtenäisten pistetaulukoiden, ohjeiden ja kriteereiden laatimisella. Seuraava tehtävämme Saimaan ammattikorkeakoulun kielikeskuksessa onkin omien maamerkkien työstäminen. Tämän tehtävän aloitamme keräämällä suomen, ruotsin ja englannin kielellä kirjoitettuja ammatillisia kirjoitustehtäviä taitotasoilta B1, B2 ja C1-C2. Pyrimme luomaan tietokannan, josta löytyy kolmella kielellä kirjoitettuja opiskelijoiden autenttisia tuotoksia arvosanoineen 0-5. Tässä työssä voimme hyödyntää jo valmiina olevia valtakunnallisia maamerkkejä esimerkiksi KORU ja AMKKIA -hankkeista ja lisäksi luoda omia Saimaan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden maamerkkejä. Kaikkien Saimaan ammattikorkeakoulun kieltenopettajien yhteistyönä luotujen maamerkkien avulla on arviointikriteerien sisäistäminen yksittäisten opettajien kohdalla helpompaa, mikä

mahdollistaa arvioinnin yhtenäistymisen. Puhumisen maamerkit luodaan sen jälkeen kun kirjoittamisen maamerkit ovat valmiina.

Valmiiden maamerkkien avulla on helpompi perehdyttää uusia kieltenopettajia ammattikorkeakoulun maailmaan sekä antaa jo työssä toimiville opettajille varmuutta ja tehokkuutta arviointiin. Opettajan pätevä arviointi mahdollistaa opiskelijan kehittymisen kohti ammatissa tarvittavaa kielitaitoa.

Lähteet

Douglas, D. 2000. Assessing languages for specific purposes. Cambridge University Press.

Elsinen, R., Juurakko-Paavola, T. 2006. Korkeakouluopiskelijoiden ruotsin kielen taidon arviointi. Hämeen ammattikorkeakoulu. Julkaisu 4/2006.

Eurooppalainen viitekehys. 2003. Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteinen eurooppalainen viitekehys. WSOY.

Juurakko, T. (toim.) 2001. Kielitaidon arvioinnin yhdenmukaistaminen ammattikorkeakouluissa (AMKKIA). Hämeen ammattikorkeakoulu. Julkaisu A:16.

Juurakko-Paavola, T. (toim.) 2005. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden kielitaito ja sen arviointikäytänteet. Hämeen ammattikorkeakoulu. Julkaisu 1/2005.

Kosonen, R. (toim.) 2010. Kielen ammatilliset käyttöalueet ja taitotasot opiskelija-arvioinnin pohjana. Saimaan ammattikorkeakoulu. Sarja A: Raportteja ja tutkimuksia 10.

Liite 1. Pistearviointi

50 %

Arvosana	20 p	30 p	40 p	50 p	60 p	70 p	80 p
	20	29	39	49	58	68	77
			38	48	57	67	76
	19	28	37	47	56	65	74
				46	55	64	73
5	18	27	36	45	54	63	72
			35	44	52	61	70
	17	26	34	43	51	59	68
		25	33	41	49	58	66
4	16	24	32	40	48	56	64
			31	39	46	54	62
	15	23	30	38	45	52	60
		22	29	36	43	51	58
3	14	21	28	35	42	49	56
			27	34	40	47	54
	13	20	26	33	39	45	52
		19	25	31	37	44	50
2	12	18	24	30	36	42	48
			23	29	34	40	46
	11	17	22	28	33	38	44
		16	21	26	31	37	42
1	10	15	20	25	30	35	40
0	9-0	14-0	19-0	24-0	29-0	34-0	39-0

50 %

Arvosana	90 p	100	110	120	130	140	150
	87	97	106	116	126	136	146
	86	96	105	115	125	133	143
	84	94	104	113	122	130	139
	83	92	101	110	119	127	136
5	81	90	99	108	115	123	132
	79	87	96	105	112	119	128
	76	85	93	102	109	116	124
	74	82	90	99	106	113	121
4	72	80	88	96	102	109	117
	70	77	85	93	99	106	114
	67	75	82	90	96	103	110
	65	72	79	87	93	100	107
3	63	70	77	84	89	96	103
	61	67	74	81	86	93	99
	58	65	71	78	83	89	95
	56	62	68	75	80	86	92
2	54	60	66	72	77	83	88
	52	58	63	69	74	80	84
	49	55	60	66	71	77	81
	47	52	57	63	68	73	78
1	45	50	55	60	65	70	75
0	44-0	49-0	54-0	59-0	64-0	69-0	74-0

Liite 2. B1 Puhuminen

Opiskelijan nimi:

	Ammatillisuus	Johdonmukaisuus ja jäsentely	Sidosteisuus	Vuorovaikutus- ja strategiset taidot	Oikeakielisyys
onnistuu erinomaisesti	5 Opiskelija osaa puhua <u>keskeisimmistä oman alan aiheista</u> erinomaisesti.	5 Puhe on tavoitteellista ja erittäin johdonmukaisista, jäsentynyttä ja loogista.	5 Siirtymät ovat sidosteisen sujuvia.	5 Vuorovaikutus on erittäin taitavaa, nonverbaalinen viestintä tukee tehokkaasti puhetta.	5 Kieli (puhe, ääntäminen ja intonaatio) on sujuvaa, selkeää ja normaalitempoista.
onnistuu erittäin hyvin	4 Opiskelija osaa puhua keskeisimmistä oman alansa aiheista erittäin hyvin.	4 Puhe on loogista ja johdonmukaista.	4 Puhe on sidosteista.	4 Vuorovaikutus on taitavaa ja nonverbaalinen viestintä tukee puhetta.	4 Kieli on pääosin sujuvaa ja selkeää.
onnistuu hyvin	3 Opiskelija osaa puhua keskeisimmistä oman alan aiheista hyvin.	3 Puhetta on helppo seurata.	3 Puheen sidosteisuudessa on puutteita.	3 Opiskelija saa kontaktin puhekumppaniinsa/kuulijoihin ja hän osaa käyttää nonverbaalin viestinnän keinoja.	3 Kieli on sujuvaa ja selkeää, vaikka katkoja, epäröintiä ja ääntämisvirheitä saattaa esiintyä.
suoriutuu kohtalaisesti	2 Opiskelija osaa puhua keskeisimmistä oman alan aiheista kohtalaisesti.	2 Puhetta ei ole aina helppo seurata.	2 Sidosteisuudessa on huomattavia puutteita.	2 Esitys on epävarmaa, vuorovaikutus on puutteellista.	2 Kieli on melko hidasta, yksinkertaista ja epäröivää. Opiskelija pystyy välittämään viestin, vaikka virheet rakenteissa ja ääntämisessä haittaavat ymmärrettävyyttä.
suoriutuu	1 Opiskelija osaa puhua vain aivan keskeisimmistä oman alan aiheista tyydyttävästi.	1 Jäsentely ja johdonmukaisuus puuttuvat ja puhetta on hankala seurata	1 Sidosteisuus puuttuu. Puhe muodostuu erillisistä lauseista, tai sanoista.	1 Vuorovaikutus puuttuu.	1 Kieli on takeltelevaa, tauot ovat melko pitkiä ja ääntäminen häiritsee puheen ymmärrettävyyttä. Opiskelija käyttää perusrakenteita yksipuolisesti ja usein virheellisesti.
	0 Puhuja ei suoriudu tehtävästä. Puhuja ei tee tehtävää				

Liite 3. B1 Kirjoittaminen

Opiskelijan nimi:

	Tehtävänantoon vastaaminen	Johdonmukaisuus ja jäsentely	Sidosteisuus	Tyyli	Oikeakielisyys
onnistuu erinomaisesti	5 Aiheen käsittely on taitavaa vastaten täysin tehtävänantoa keskeisimmissä <u>ammattillisissa tilanteissa</u> .	5 Teksti on rakenteellisesti selkeää ja loogista	5 Siirtymät ovat sidosteisen sujuvia.	5 Opiskelija osaa välittää viestin asiaankuuluvalla tyyliillä.	5 Kieli on sujuvaa ja monipuolista. Rakenteet ovat vaihtelevia ja ammattisanasto on hallinnassa. Satunnaisia virheitä voi esiintyä joissakin rakenteissa ja ilmaisuissa.
onnistuu erittäin hyvin	4 Aiheen käsittely on melko taitavaa ja se vastaa tehtävänantoa keskeisimmissä ammattillisissa tilanteissa.	4 Teksti on rakenteellisesti selkeää ja loogista.	4 Teksti on sidosteista.	4 Tyyli on asiaankuuluvaa.	4 Kieli on sujuvaa ja selkeää. Rakenteet ja perusammattisanasto ovat hallussa. Joitakin virheitä voi esiintyä.
onnistuu hyvin	3 Aiheen käsittely on tavanomaista vastaten tehtävänantoon keskeisimmissä ammattillisissa tilanteissa.	3 Teksti etenee kohtalaisen loogisesti.	3 Sidosteisuudessa on puutteita.	3 Pieniä tyylivirheitä voi esiintyä.	3 Kieli on melko sujuvaa, selkeää ja melko virheetöntä. Rakenteet ja ammattisanasto riittävät viestin välittämiseen melko hyvin. Vaativimmissa rakenteissa ja ilmauksissa ilmenee virheitä.
suoriutuu kohtalaisesti	2 Aiheen käsittely on melko yksipuolista keskeisimmissä ammattillisissa tilanteissa ja teksti vastaa puutteellisesti tehtävänantoon.	2 Teksti ei etene aivan loogisesti. Teksti sisältää joitakin vaikeasti ymmärrettäviä kohtia.	2 Sidosteisuudessa on huomattavia puutteita.	2 Teksti on osin tyylikonventioiden vastaista.	2 Kieli on tyydyttävää. Se sisältää yksinkertaisia rakenteita ja perussanastoa ja niiden käytössä ilmenee virheitä.
suoriutuu	1 Aihetta on käsitelty erittäin suppeasti ja yksipuolisesti ja/tai teksti on kirjoitettu osittain aiheen vierestä.	1 Teksti ei etene loogisesti.	1 Sidosteisuus puuttuu. Teksti muodostuu lähes irrallisista lauseista.	1 Teksti on tyylikonventioiden vastaista.	1 Kieli sisältää vain yksinkertaisia ilmaisuja ja niissäkin on melko paljon virheitä. Kieli on hajanaista ja kömpelöä.
	0 Kirjoittaja ei suoriudu tehtävästä. Kirjoittaja ei tee tehtävää.				

Liite 4. B2 Puhuminen

Opiskelijan nimi:

	Ammatillisuus	Johdonmukaisuus ja jäsentely	Sidosteisuus	Vuorovaikutus- ja strategiset taidot	Oikeakielisyys
onnistuu erinomaisesti	5 Opiskelija osaa puhua <u>moninaisista oman alan aiheista</u> erinomaisesti.	5 Puhe on tavoitteellista, erittäin johdonmukaisista, osuvaa ja loogista.	5 Siirtymät ovat erittäin sujuvia.	5 Vuorovaikutus on erittäin taitavaa, nonverbaalinen viestintä tukee tehokkaasti puhetta.	5 Kieli (puhe, ääntäminen ja intonaatio) on sujuvaa, selkeää, täsmällistä ja normaalitempoista.
onnistuu erittäin hyvin	4 Opiskelija osaa puhua moninaisista oman alansa aiheista erittäin hyvin.	4 Puhe on loogista ja johdonmukaista.	4 Puhe on sidosteista.	4 Vuorovaikutus on taitavaa ja nonverbaalinen viestintä tukee puhetta.	4 Kieli on pääosin sujuvaa ja selkeää.
onnistuu hyvin	3 Opiskelija osaa puhua moninaisista oman alan aiheista hyvin.	3 Puhetta on helppo seurata.	3 Puheen sidosteisuudessa on joitakin puutteita.	3 Opiskelija saa kontaktin puhekumppaniinsa/kuulijoihin ja hän osaa käyttää nonverbaalin viestinnän keinoja.	3 Kieli on sujuvaa ja selkeää, vaikka katkoja, epäröintiä ja ääntämisvirheitä saattaa esiintyä.
suoriutuu kohtalaisesti	2 Opiskelija osaa puhua keskeisistä oman alan aiheista kohtalaisesti.	2 Puhetta ei ole aina helppo seurata.	2 Sidosteisuudessa on huomattavia puutteita.	2 Esitys on epävarmaa, vuorovaikutus on puutteellista.	2 Kieli on melko hidasta, yksinkertaista ja epäröivää. Opiskelija pystyy välittämään viestin, vaikka virheet rakenteissa ja ääntämisessä haittaavat joskus ymmärrettävyyttä.
suoriutuu	1 Opiskelija osaa puhua keskeisistä oman alan aiheista tyydyttävästi.	1 Puheen jäsentely ja johdonmukaisuus puuttuvat .	1 Sidosteisuus puuttuu lähes täysin.	1 Vuorovaikutus puuttuu lähes täysin.	1 Kieli on melko takeltelevaa, tauot ovat melko pitkiä ja ääntäminen häiritsee joskus puheen ymmärrettävyyttä. Opiskelija käyttää perusrakenteita yksipuolisesti ja osin virheellisesti.
	0 Puhuja ei suoriudu tehtävästä. Puhuja ei tee tehtävää.				

Liite 5. B2 Kirjoittaminen

Opiskelijan nimi:

	Tehtävänantoon vastaaminen	Johdonmukaisuus ja jäsentely	Sidosteisuus	Tyyli	Oikeakielisyys
onnistuu erinomaisesti	5 Aiheen käsittely on monipuolista ja taitavaa vastaten täysin tehtävänantoa <u>moninaisissa ammatillisissa tilanteissa.</u>	5 Teksti on rakenteellisesti hyvin selkeää ja loogista	5 Siirtymät ovat sidosteisen sujuvia.	5 Opiskelija osaa välittää viestin luontevasti asiaankuuluvalla tyyllillä.	5 Kieli on erittäin sujuvaa ja monipuolista. Rakenteet ovat vaihtelevia ja ammattisanasto on laaja. Satunnaisia virheitä voi esiintyä vaativimmissa rakenteissa ja ilmaisuissa.
onnistuu erittäin hyvin	4 Aiheen käsittely on melko monipuolista ja se vastaa tehtävänantoa moninaisissa ammatillisissa tilanteissa.	4 Teksti on rakenteellisesti selkeää ja loogista.	4 Teksti on sidosteista.	4 Tyyli on asiaankuuluvaa.	4 Kieli on sujuvaa ja selkeää. Rakenteet ja ammattisanasto ovat hallussa. Joitakin virheitä voi esiintyä.
onnistuu hyvin	3 Aiheen käsittely on tavanomaista vastaten tehtävänantoon moninaisissa ammatillisissa tilanteissa.	3 Teksti etenee kohtalaisen loogisesti.	3 Sidosteisuudessa on pieniä puutteita.	3 Pieniä tyylivirheitä voi esiintyä.	3 Kieli on melko sujuvaa, selkeää ja melko virheetöntä. Rakenteet ja ammattisanasto riittävät viestin välittämiseen melko hyvin. Vaativimmissa rakenteissa ja ilmauksissa ilmenee virheitä.
suoriutuu kohtalaisesti	2 Aiheen käsittely moninaisissa ammatillisissa tilanteissa on melko suppeaa ja yksipuolista. Teksti vastaa puutteellisesti tehtävänantoon.	2 Teksti ei etene aivan loogisesti. Teksti sisältää joitakin vaikeasti ymmärrettäviä kohtia.	2 Sidosteisuudessa on puutteita.	2 Teksti ei täysin vastaa tyylikonventioita.	2 Kieli on tyydyttävää. Se sisältää joitakin rakenteita ja perussanastoa ja niiden käytössä ilmenee joitakin virheitä.
suoriutuu	1 Aihetta on käsitelty suppeasti ja yksipuolisesti. Tehtävänannon noudattamisessa on huomattavia puutteita.	1 Teksti etenee usein epäloogisesti.	1 Sidosteisuudessa on huomattavia puutteita.	1 Teksti on osin tyylikonventioiden vastaista.	1 Kieli sisältää melko paljon yksinkertaisia ilmaisuja ja niissäkin on jonkin verran virheitä. Kieli on kömpelöä.
	0 Kirjoittaja ei suoriudu tehtävästä. Kirjoittaja ei tee tehtävää.				

	Ammatillisuus	Asian hallinta	Jäsentely ja sidosteisuus	Vuorovaikutus- ja strategiset taidot	Oikeakielisuus
onnistuu erinomaisesti	5 Sisältö on valittu taitavasti sekä selkeän tavoitteellisesti (vaikuttaminen / tiedottaminen / viihdyttäminen) kuulijakunnan ja tilanteen mukaan.	5 Asia hallitaan erinomaisesti.	5 Jäsentely on erinomaisen loogista (aloitus, käsittely, lopetus). Siirtymät ovat erittäin sujuvia.	5 Esitys on ryhdikäs ja vakuuttava, vuorovaikutus on erittäin taitavaa ja spontaania, nonverbaalinen viestintä tukee tehokkaasti puhetta.	5 Kieli on erittäin selkeää, kuuluvaa, vivahteikasta ja ilmeikästä.
onnistuu erittäin hyvin	4 Sisältö on valittu tilanteen, kuulijakunnan ja tavoitteen mukaan.	4 Asia hallitaan erittäin hyvin.	4 Jäsentely on looginen (aloitus, käsittely, lopetus). Kokonaisuus on sidosteinen.	4 Esitys on ryhdikäs ja vakuuttava, vuorovaikutus on taitavaa ja nonverbaalinen viestintä tukee puhetta.	4 Kieli on selkeää, kuuluvaa ja ilmeikästä.
onnistuu hyvin	3 Sisältö on valittu tilanteen, kuulijakunnan ja tavoitteen kannalta, mutta kaikissa ei ole onnistuttu.	3 Asia hallitaan hyvin.	3 Jäsentely on johdonmukainen ja sitä on helppo seurata. Sidosteisuudessa on puutteita.	3 Esitys on luonteva, puhuja saa kontaktin kuulijoihin ja puhuja osaa käyttää nonverbaalisen viestinnän keinoja.	3 Kieli on riittävän selkeää, kuuluvaa ja ilmeikästä.
suoriutuu kohtalaisesti	2 Sisältö on tilanteen, kuulijakunnan ja/tai tavoitteen kannalta yksipuolinen tai epäolennainen.	2 Asia hallitaan kohtalaisesti.	2 Jäsentely ei ole selkeää (esim. aloitus ja / tai lopetus puuttuu). Sidosteisuudessa on huomattavia puutteita.	2 Esitys on jossakin määrin epävarma, vuorovaikutus on puutteellista.	2 Kieli on melko selkeää ja kuuluvaa.
suoriutuu	1 Sisällön suunnittelussa kuulijakuntaa, tilannetta eikä tavoitetta ole otettu huomioon.	1 Asian hallinnassa on selvää haparointia.	1 Jäsentely ja johdonmukaisuus ovat epäselviä. Sidosteisuus on häilyvää.	1 Esitys on epävarma, vuorovaikutus puuttuu ja nonverbaalinen viestintä on ristiriidassa puheen kanssa.	1 Kieli on epäselvää ja äänelliset tehokeinot puuttuvat (puhe on liian hiljaista/monotonista).
	0 Puhuja ei suoriudu tehtävästä. Puhuja ei tee tehtävää				

Liite 7. C1-C2 Kirjoittaminen (Asiakirjat ja raportit)

Opiskelijan nimi:

	Tehtävänantoon vastaaminen	Ulkoasu	Jäsentely ja sidosteisuus	Tyyli	Oikeakielisyys
onnistuu erinomaisesti	5 Sisältö vastaa täysin tehtävänantoa ja kyseisen tekstilajin vaatimuksia.	5 Ulkoasu on täysin standardin mukainen.	5 Teksti on erinomaisesti jäsentynyttä, sidosteista ja etenee loogisesti.	5 Opiskelija osaa välittää viestin luontevasti asiaankuuluvalla tyyllillä	5 Kieli on erittäin sujuvaa, selkeää ja vakuuttavaa sekä virheetöntä.
onnistuu erittäin hyvin	4 Sisältö vastaa hyvin tehtävänantoa ja kyseisen tekstilajin vaatimuksia.	4 Ulkoasu on standardin mukainen.	4 Teksti etenee loogisesti ja on sidosteista.	4 Opiskelija osaa välittää viestin asiaankuuluvalla tyyllillä.	4 Kieli on sujuvaa, selkeää ja lähes virheetöntä
onnistuu hyvin	3 Sisältö vastaa pääosin tehtävänantoa ja kyseisen tekstilajin vaatimuksia.	3 Ulkoasu on pääsääntöisesti standardin mukainen.	3 Teksti etenee kohtalaisen loogisesti ja sidosteisesti	3 Pieniä tyylivirheitä voi esiintyä.	3 Kieli on melko sujuvaa ja selkeää sekä melko virheetöntä.
suoriutuu kohtalaisesti	2 Sisältö vastaa osittain tehtävänantoa ja tekstilajin vaatimuksia.	2 Ulkoasu on lähes standardin mukainen.	2 Teksti ei etene aivan loogisesti eikä sidosteisesti.	2 Teksti on osin tyylikonventioiden vastaista.	2 Kieli on tyydyttävää ja se voi sisältää virheitä.
suoriutuu	1 Sisältö vastaa suppeasti tehtävänantoa ja kyseisen tekstilajin vaatimuksia.	1 Ulkoasu noudattelee osittain standardia.	1 Teksti ei etene loogisesti ja lauseet ovat irrallisia.	1 Teksti on monilta osin tyylikonventioiden vastaista.	1 Kieli sisältää paljon virheitä.
	0 Kirjoittaja ei suoriudu tehtävästä. Kirjoittaja ei tee tehtävää.				

Liite 8. C1-C2 Kirjoittaminen (Kommentoiva referaatti)

Opiskelijan nimi:

	Sisältö	Rakenne	Referaatin suhde pohjatekstiin	Komentointi	Oikeakielisuus
onnistuu erinomaisesti	5 Sisältö vastaa täysin otsikkoa; ydinasiat löydetty; ei asiavirheitä.	5 Erittäin looginen jaksottelu; erittäin hyvä rakenne; pohjatekstin rakennetta on rikottu.	5 Tekstit "keskustelevat", kieltä on muokattu taitavasti.	5 Omat kommentit erottuvat erittäin selvästi referoidusta tekstistä.	5 Teksti virheetöntä.
onnistuu erittäin hyvin	4 Sisältö vastaa otsikkoa; ydinasiat löydetty; ei asiavirheitä.	4 Looginen jaksottelu; hyvä rakenne; pohjatekstin rakennetta on rikottu.	4 Tekstit "keskustelevat", kieltä on muokattu.	4 Omat kommentit erottuvat selvästi referoidusta tekstistä.	4 Teksti lähes virheetöntä.
onnistuu hyvin	3 Sisältö vastaa otsikkoa; ydinasiat löydetty; pieniä asiavirheitä voi esiintyä.	3 Melko looginen jaksottelu; hyvä rakenne; teksti noudattelee kuitenkin pohjatekstin rakennetta.	3 Tekstit on pyritty saamaan "keskustelevaan" muotoon, kieltä pyritty muokkaamaan.	3 Omat kommentit erottuvat.	3 Tekstissä voi olla pieniä kielivirheitä.
suorittuu kohtalaisesti	2 Sisältö lähes vastaa otsikkoa, ydinasioista löydetty ainakin osa.	2 Tekstissä on jonkinlainen rakenne ja jaksottelu.	2 Tekstit eivät "keskustele" paljoakaan, kieltä on pyritty vähän muokkaamaan.	2 Oma kommentointi on vähäistä.	2 Virheistä huolimatta teksti on ymmärrettävää.
suorituu	1 Sisältö lähes vastaa otsikkoa, löydetty jokin ydinasia, jonka ympärille teksti on rakennettu,	1 Tekstissä ei ole johdonmukaista rakennetta.	1 Tekstit eivät "keskustele", kieltä ei ole juurikaan muokattu.	1 Oma kommentointi on erittäin vähäistä.	1 Tekstin voi ponnistellen ymmärtää.
	0 Kirjoittaja ei suoriudu tehtävästä. Kirjoittaja ei tee tehtävää.				